

ADMINISTRAȚIUNEA
 TIPOGRAFIA:
 BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
 Scrierile notificate nu se pri-
 mesc. Manuscrisurile nu se re-
 trimis!

BIROURILE DE ANUNȚURI:
 Brașov, piața mare Nr. 22

Comerțului mai primăresc în Viena
 Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
 (F. W. W. W.), "Emile Schalk, Alois
 Herold, E. Döcker, A. Oppitz, J. Zorn-
 berg" în Budapeșta: A. V. Gold-
 burger, Anton Mayer, Eckstein, Bernat;
 în Frankfurt: G. L. Domb; în Ham-
 burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o soră
 garmondă pe o colônă 5 cr.
 și 80 cr. simbru pentru a pu-
 blica. Publicări mai dese
 după tariful și învoială.
 Reclame pe pagina III-a o
 soră 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂRŪ DE DUMINECĂ 52)

"Gazeta" are în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 15 franci, pe șase
 luni 10 franci, pe trei luni
 7 franci.

Se primumără la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
 în administrație, plășimare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 Un eemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.

Atât abonamentele cât și
 inserțiile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 286.—Anul LIV.

Brașov, Duminecă, 29 Decembrie.

1891

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie 1892 st. v.
 se deschide nou abonament,
 la care invităm
 pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.,
 pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.
 Pentru România și străinătate: pe trei
 luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
 an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
 șase luni 1 fl.
 Pentru România și străinătate: pe un an 8
 franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
 mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
 să binevoască a scrie adresa lămurită și
 a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașov, 28 Decembrie st. v.

Cu viaă bucuriă vedem miș-
 carea în sinul alegătorilor noștri,
 mișcare pornită cu scop de a se
 face pregătirile de lipsă pentru
 conferența noastră generală elec-
 torală, ce s'a și convocat pe ziua
 de 8 (20) Ianuarie 1892 în Sibiu.

Semnele de viață, ce le dau
 cluburile electorale române din
 toate părțile Transilvaniei și ale
 Țării ungueresce, sunt o dovadă,
 că interesul pentru afacerile nos-
 tre politice naționale n'a scăzut,
 ci că din contră a mai crescut.

Am vădit mai ales cu oca-
 siunea ultimelor adunări în afa-
 cerea Kișdedovurilor, că cercul
 celor care urmăresc cu cea mai
 mare atențiune și îngrijire toate
 fazele, prin cari trece multă pri-
 gonita noastră cauză națională, s'a
 lărgit în mod însemnat. Ne-am
 putut convinge, că poporul nos-
 tru a început să înțeleagă, că nu
 va pute scăpa din starea lui asu-
 prită și nedreptățită de aji, decât
 nu-și va încorda toate puterile sale,

pentru ca să lupte mai cu succes,
 mai în unire și mai cu tărie pen-
 tru drepturile sale.

Străbatem nisce timpuri foarte
 critice.

Până înainte o'unu șir de ani
 mai putea fi vorba de un plus
 său de un minus, de ceva mai
 mult și de ceva mai puțin, ce
 ar fi putut influența asupra
 hotăririlor și a atitudinii politice
 a Românilor din Ardeal și din
 Țera unguerescă.

Astăzi situațiunea e cu totul
 schimbată.

Este pus Românul asuprit
 în alternativa de a alege una din
 două: său să se lapede de româ-
 nitatea s'a cu totul, închinându-se
 dinaintea vițelului de aur al ma-
 ghiarisării, său să trăiască cu limba
 și cu cultura sa românească, lup-
 tându mai departe cu curaj și
 cu abnegare și aducându jertte
 totu mai mari pentru susținerea
 și apărarea națiunii sale.

Cea dintâu este calea omului
 laș și pierdut, cea de a doua
 este calea omului consciu de chi-
 marea și de demnitatea sa, a
 omului curajos și tare în con-
 sciința dreptului său și în credința
 cătră neamul său.

Pe care dintre aceste două că-
 rări vor pași alegătorii noștri?

Mai pôte fi ore întrebare? Pôte
 cineva să se desbrace de propria
 lui fire? Ar fi cu puțință ore să
 dicem cătră dușmanii neamului
 nostru: Sunteți stăpâni și de aji
 încolo nu ne vom mai împotrivi
 vouă, ci vom primi de bună voie
 sorțea ce ne-ați pregătit-o, de-a fi
 cода și obiela nației vôtre!

Numai un fanatic descrea-
 rat din tagma maghiarisătorilor
 de aji pôte să-și închipuască, că
 ar fi posibil așa ceva; numai
 nisce ființe lipsite de orice sêmț
 de umanitate și de dreptate pot
 să aibă criminala îndrăsnelă de a
 aștepta său chiar a pretinde așa
 ceva dela un popor, recunos-

cutu aji de lumea întregă ca un
 popor valoros și vitéz!

Din nenorocire există asemeni
 fanatici, există asemeni ființe ră-
 tăcite în șirurile adversarilor noș-
 tri, și numărul lor crește pe și
 ce merge.

Au isbituți acești speculanți
 de suflete, cari fac politică, fac
 carieră și se mbogățesc uneltind
 în potriua vieții naționale a po-
 podelor nemaghiare, au isbituți
 să infecteze aerul cu pestilența
 intoleranței, a volniciilor și a
 violențelor brutale, der niciodată
 nu vor isbuti a face ca inima
 Românului să nu mai bată pentru
 fericirea, cultura și înaintarea ne-
 amului său.

O fôia boemă le aduce aminte
 puternicilor țilei din Budapeșta
 de o sentință a renumitului om
 de stat și istoric englesu Ma-
 caulay, care a disu: „Dintre toate
 formele tirăniei aceea este cea
 mai rea, pe care o eserează o na-
 țione asupra celeilalte.“

Au mare lipsă adversarii noștri
 să capete dela noi Români vr'o
 învoire ôrecare cu starea de față
 a lucrurilor, ca să pôtă arăta
 lunei, că tirănia, ce crede ea că
 se sêvêrșese în potriua noastră, nu
 există, că noi din contră am privi
 totu ce s'a făcut și se face de
 cătră puternicii țilei numai ca
 un bine, ca o fericire pentru
 nêmul nostru.

Alegătorii noștri însă au altă
 problemă mai urgentă și mai se-
 riosă de implinită, decât de-a se
 grăbi să dea adversarilor nêmul
 nostru acestu zapisu la mână.

Alegătorii noștri în intruirile
 lor din sêptemăna viitoare nu
 vor avê să facă treburile dușma-
 nilor noștri, ci chiamarea lor
 sfântă este de a servi interesele
 națiunii române, de a apăra drep-
 turile și libertatea poporului ro-
 mână, căci numai așa pot dice
 că și au făcut datoria ca adevê-
 rați fii ai patriei.

Dorim din sufletu ca consul-

tările alegătorilor noștri să fiă
 lipsite de orice patimă și să fiă
 conduse numai și numai de idea
 cea mare a recăștigării drepturi-
 lor noastre politice-naționale, fără
 de cari națiunea noastră nu pôte
 trăi, nu pôte eși niciodată din
 starea ei umilitore de sclavă!

Dorim ca bărbații, în cari a-
 legătorii noștri își vor pune în-
 crederea, ca să-i reprezenteze la
 conferență, să fiă cu toții pêtunși
 de seriositatea situațiunii și să
 aibă inimă și pricepere pentru
 cauza națională a poporului ro-
 mână!

Atunci le va fi ușor ca după
 o bună chibzuelă să afle în unire
 și în strînsă armoniă mijlocele
 cele mai potrivite, ca să putem
 continua lupta pentru drepturile
 noastre naționale cu mai mare pu-
 tere și cu mai mult efect.

CONVOCARE.

D-lu Vicențiu Babeșu, preșe-
 dinte comitetului central elec-
 toral al partidului național ro-
 mână, fiind bolnav și astfel
 împedat de a conduce afacerile
 partidului, subsemnaților li-
 se impune datorința de a provede
 agendele presiului partidului.

În fața situațiunii politice ac-
 tuale, ținându că ne implinim o
 datorință și întempinăm tot odată
 o dorință generală a alegătorilor
 români din Transilvania și Un-
 garia, convocăm prin acesta pe
 toți bărbații de încredere desig-
 nați de acești alegători într'o con-
 ferență generală, ce se va ține la
 Sibiu în 8 (20) Ianuarie a. c. și
 zilele următoare.

Suntem convingși, că toate cer-
 curile electorale din țera vor par-
 ticipa prin delegații lor la această
 conferență, care va avê să preci-
 zeze atitudinea viitoare a partidului.

Sibiu, în 5 Ianuarie n. 1892.

Dr. Ioan Rațiu,
 Eugen Brote,
 vice-președinți.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Obiceiuri la Crăciun

din ținutul Monorului.

Încă în prima sêptemână din pos-
 tul Crăciunului întîlnesc grupe de bă-
 iețandri și feciori holtei sfătuindu-se între
 dênșii. Și ore despre ce se sfătuiesc ei?
 1) Apoi étă: ei se sfătuiesc și se nu-
 mără să vedă, firea-ă în stare să facă
 o bere? 2) Cine să le fiă gazda? 3) Unde
 să mērgă ca lăturenii?

Dacă se potă strînge și înțelege
 15—20 de junii laolaltă, societatea lor
 se numește: „bere“. Acéta o ținu în
 casa acelu proprietar, care nu are copii
 mic, care se pricepe, e meșter în tre-
 bile berei, și decât se învoiesc a-i primi
 feciorii îl numesc: gazda lor.

Aici își aleg mai întău: tisturile
 berei, și anume: 2 vâțavi, unul mare și
 unul mic, 2 colceri și 2 căprari. Acești
 șese dimpreună cu gazda formeză
 comitetul berei. Cu consensul celor-
 lalți feciori, dênșii cumpenesc, că ore

în care comună din apropiere ar fi mai
 cu cale să mērgă ca lăturenii. De comună
 aceea o aleg, unde au mai mulți cu-
 noscuți și prietini.

Hotărîtă fiind comună, își trimit
 acolo 3—4 țirgași, să facă tocmela. Acéta
 se întemplă așa, că ei își spun numê-
 rulu participanților din berea lor, érá
 ceia facă asemenea. De cumva într'o
 parte sunt cu 4—5 mai mulți, dispo-
 rțiunea acéta o aplanază când vine vorba
 despre întăietate, adecă: de cumva berea
 din satul M. are de exemplu cu 4—5
 feciori mai puțin, atunci din acéta por-
 nescu întăiași-dată lăturenii în comună
 alésă, după cum se va vedé mai jos.

Tocmela și țirgul sunt gata, le
 întărescu cu darea mânei și cu o cină
 dată de gazdă, după care feciorii se duc
 prin șeqștor; érá de cătră ziua vin
 acasă. Peste câteva zile vin în M. im-
 puterniciții dela berea din S., cu care s'a
 făcut țirgul; fac cunoscut că din
 societatea lor, 2—3 feciori d. e. s'au
 mutat la altă bere, său că doră nu vo-
 iescu a merge ca lăturenii — ceea ce se

întemplă adese-ori; în casul acesta cum-
 pēnind toate schimbările venite înainte
 într'o parte, său în alta, se aduce apoi
 hotărîrea definitivă asupra întăietății.

Acéta procedură o observă și fe-
 ciorii dela celelalte beri; deorece în
 fiă-care din comunele, ce se vor înșira
 mai jos, se formeză cel puțin două
 beri, Monorul însă are trei, fiind-că are
 la 1500 de locuitori.

Séra după cină, la fiă-care gazdă
 se dá signalul c'unu buciun din cornu
 de bou, frumos lucrat. La auzul a-
 cestuia, toți feciorii din bere se adună
 acolo, se aședă în jurul mesei și învață
 a colinda deosebite colinți. Acéta o
 fac de 2—3 ori în sêptemână. Când
 sunt bine pregătiți, sosesc și ajunul
 sfântului Crăciun.

De pe la orele 8 dimineța stradele
 vermuiescu de copilași și copile de 6—10
 ani, cari, în grupuri de câte 5—8 inși,
 vin înainte fiă-cărei case și strigă:
 „Co-lă-cei!“ de unde și capetă de regulă
 colăcei; érá în alte localități, în loc de
 colăcei li-se dá mere, nuc etc. Acéta

duréză până cam după amieză. Dela
 orele două apoi încep copiii dela 10—15
 ani a umbla cu stelele, câte 2—3 la-
 olaltă. Aceștia întrând în casă, cântă
 una său două colinți, după cari alduiescu,
 ce căsenii să ajungă mulți ani cu pace
 și sănătate, Crăciunul, anul nou ș. a.;
 apoi își primescu plata în colăcei mai
 mari ca ai copilașilor. Cu stelele umblă
 cam până la orele 6. Dela acestu timp
 încep a veni colindătorele: Românce,
 Sasce, Ungurice și Țigance lipsite; a-
 cestea însă colindă numai la ferestri,
 unde li-se dá apoi și mila.

Pe la orele 8 séra se adunau re-
 presentanții comitetului comună, cu-
 ratorii bisericesci și ai senatului școlas-
 ticu, în locuința primarului și ca atari
 împărtescu satul în atâtea părți câte
 beri sunt.

Dela fiă-care bere se află acolo vâ-
 tavii, cari după-ce li-se comunică numê-
 rul Cioturilor (caselor), se depărteza,
 érá înțelepții satului rămân și ospetéză.
 Vâțavii se duc d'aci oblu la gazdele
 lor unde sunt așteptați, își dau rapor-

Pregătiri pentru conferință.

Comitetul alegătorilor români din orașul și comitatul Brașovului a decis în ședința sa plenară de ieri, ca să se convoce o *adunare generală* a alegătorilor români din întregul comitatul pe ziua de Vineri în 3 (15) Ianuarie 1892 la orele 11 a. m. în sala otelului Nr. I.

Invitare. În urma recercării comitetului central electoral din Sibiu, pentru a alege 4 delegați pentru cele două cercuri electorale ale noastre, cu scopul de a lua parte la *conferința națională*, ce se va convoca pe ziua de 18 Ianuarie în Sibiu: subscrisul am onore a invita pe domniile alegători dietali ai comitatului nostru Bistrița-Năsăud, la o conferință pe *Marți în 12 Ianuarie* a. c. la 11 ore înainte de amiază, ce se va ține în sala cea mare a otelului Cetăței în Bistrița.

Obiectul acestei conferințe va fi: alegerea alor 4 delegați, pentru cele două cercuri electorale ale comitatului nostru Bistrița-Năsăud, cu menirea de a lua parte la conferința din Sibiu; precum și eventuală dare de instrucțiune, și propuneri.

Bistrița, în 4 Ianuarie 1892.

Președintele clubului electoral român din com. Bistrița-Năsăud.
Gabrielu Manu,
advocat.

Convocare. Avându în vedere evenimentele politice foarte schimbătoare, precum și nestabilitatea afacerilor parlamentare și administrative din multă sguđuia noastră patriă, cari ca cu putere de vapor sunt scoase din cursul legal, precum și în urma avisului dat din partea comitetului central electoral al partidului național dela 3 cur. pentru alegerea de câte 2 delegați spre a reprezenta pe alegătorii români dietali din Cercurile Reghină și Gernisigă la conferința generală electorală, ce se va convoca, mi iau voia a conchiama pe toți alegătorii români din amintitele 2 cercuri la o consultare pe ziua de 14 Ianuarie st. n. la 2 ore d. a. în cancelaria subscrisului, eventual în sala otelului orașenesc din loc.

Pentru comitetul alegătorilor din cercul Reghină.

Reghină, la 4 Ianuarie 1893.

P. Barbu,
președintele com.

Convocare. Alegătorii români aparținătorii partidului național român din cercul electoral al Făgărașului și Arpașului inferior prin această se invită la conferința generală, care se va ține la 15 Ianuarie 1892 st. n. la Făgăraș în „Hotelu Lauritsch“ la 10 ore a. m.,— pentru designarea a 4 delegați la confe-

rința națională proximă, și eventuale propuneri.

Făgăraș, 4 Ianuarie 1892.

Pentru clubul electoral:

B. Rațiu. Dr. A. Micu.

Convocare. Alegătorii români din cercul electoral al Aiudului sunt convocați la conferința electorală ce se va ține Joi în 14 Ianuarie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în localul casei de păstrate „Patria“ din opidul Blășiu.

Obiectele conferinței sunt:

1. Alegerea a doi delegați pentru conferința generală a alegătorilor români, ce se va ține în Sibiu.

2. Consultare asupra ținutei noastre politice.

Blășiu, în 7 Ianuarie n. 1892.

I. M. Moldovanu, m. p.

Alegătorii români din cercurile electorale ale orașului Alba-Iulia, Vințulu de Jos și Ighiu, sunt convocați la o adunare generală în Alba-Iulia prin următorul Apel:

Apropiindu-se de nou alegerile pentru dieta Ungariei, bărbații conducători ai partidului național român prin concludul comitetului central au aflat de lipsă intrunirea unei conferințe generale pentru toți alegătorii români din Transilvania și Ungaria, care conferință se va ține cât mai curând în Sibiu. Subscriții membrii ai clubului alegătorilor români din acest comitat prin această convocăm la Alba-Iulia pe ziua de 11 Ianuarie 1892 st. nou antemedie pe toți alegătorii din cercurile A.-Iulia oraș, Ighiu și Vințulu de Jos pentru alegerea de delegați la conferința generală. Onorată Domniata ești rugată a aduce această convocare la cunoștința alegătorilor români din comuna Domniei tale și celor din jur și a stăruii ca să se prezenteze cât mai numeroși la această adunare.

Alba-Iulia în 4 Ianuarie 1892.

Mateu Nicola, Rubin Patila,
adv. adv.
Nicolau Florescu, mp.
proprietar.

Din Caransebeș primim următoarea telegramă în 7 Ian. séra.

Convocă adunarea alegătorilor din cercul Caransebeșului pe *Joi 14 Ianuarie* stilu nou la Caransebeș, Hotelu Schwab la 12 ore,

Ionașin,
preș.

Coșiocna, 5 Ianuarie 1892.

După ce timpul e foarte scurt până la ziua proiectată de a se ține adunarea generală a alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, vă rog să binevoiți a da loc următoarei *invitari*.

Subscrisul invită cu totă onore

pe toți alegătorii români ai cercului electoral Coșiocna la o conferința prealabilă pe ziua de 11 Ian. s. n. 1 ora p. merid., care se va ține în școla gr. cat. a Coșiocnei.

Ioan Hossu,
Președinte al clubului electoral Coșiocna.

Convocare. Comitetul central electoral al partidului național român din comitatul Coșiocnei și urbea Clușiu, prin acestea convocă pe alegătorii români din două cercuri ale urbei Clușiu și din cercurile electorale ale Geloului și Coșiocnei la adunarea generală, ce se va ține în 14 Ianuarie st. n. 1892 la 11 ore dimineața în urbea Clușiu în localitatea „Casinei române.“

Obiectul acestei adunări:

1. Alegerea a câte doi delegați la adunarea generală electorală română, ce se va ține în decursul acestei luni în Sibiu.

Din ședința comitetului clubului electoral român ținută în 5 Ianuarie st. n. 1892.

În numele comitetului electoral:

Iulu Coroianu, Dr. Georgiu Ilea,
președinte. secretar.

Convocare. Alegătorii români din cercul electoral al Baiei de Crișă, sunt rugați a se prezenta la adunarea generală ce se va ține Joi în 2 (14) Ianuarie 1892 la 11 ore a. m. în sala dela „Hotelu Național“ în Bradă.

Obiecte: 1. Alegerea biroului conferinței. 2. Alegerea a doi delegați pentru conferința națională ce se va ține în Sibiu cât mai curând. 3. Constituirea clubului electoral. 4. Alte propuneri eventuale.

Bradă, la 25 Decembrie 1891.

Vasilu Damianu, Ioan Germanu,
președinte. secretar.

Convocare. Alegătorii români din cercul electoral zelahanu prin asta sunt conchemați și pe calea publicității a se intruni la conferința, ce se va ține în Stirei localitatea școlii la 14 Ianuarie 1892 orele 11 a. m.

Obiectele conferinței: alegerea delegaților necesari la marea conferință din Sibiu și eventual alte propuneri privitoare la alegerile de deputați.

Ioan Nichita,
v.-președintele clubului electoral.

Convocare. Alegătorii români din cercul electoral al Hațegului îndreptățiți la alegerea de deputați dietali, sunt invitați a se înfățișa pe 16 Ianuarie 1892 st. n. la 10 ore a. m. aici în Hațeg, spre a alege 2 delegați pentru conferința generală a alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ce se va ține la Sibiu în cel mai scurt

timp. Cu asta ocaziune se vor desbata și eventuale propuneri.

Hațeg, în 7 Ianuarie 1892 st. n.

Din încrederea mai multor amici de principii:
Ioane Ianza, M. Bontescu,
v. președ.

Convocare. Basați pe imputernicirea primită dela comitetul central, convocăm pe toți Românii alegători din comitatul Ténavii mari, (cercurile electorale Cohalmă, Sighișora, Agnita și Mediaș) la conferința electorală ce se va ține Joi în 14 Ianuarie s. n. la 1 ora d. am. în hotelul „Strugur de aur“ în Mediaș, avându de obiecte:

1) eventuala reconstituire a clubului electoral.

2) alegerea a câte 2 delegați pentru fiă-care cerc electoral la conferința generală, ce se va ține la 8 (20) Ianuarie în Sibiu.

Mediaș, 6 Ianuarie s. n. 1892.

Ioan Moldovanu, Dionisiu Romanu,
protopop. c. adv.

Convocare. Subscriții au onore a invita pe toți alegătorii români din cercul electoral al Huniădorei la o conferință electorală ce se va ține Joi în 14 Ianuarie st. n. 1892 la 10 ore a. m. în „Hotelu-Glasbrenner“ din Huniădora. La ordinea ținei va fi alegerea a doi delegați pentru conferința generală convocată la Sibiu.

Huniădora, 8 Ianuarie st. n. 1892.

Nicolae Munteanu. Ioan Popu,
protop. gr. cat.

Nicolau Stoichița.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Decembrie.

— La 24 Decembrie st. v. s'a închisă dieta ungară. Discursul tronului constată cu mulțumire, că raporturile cu toate puterile, fără deosebire, sunt cele mai amicabile. Alianțele oferu garanția pentru susținerea păcii pe cât va fi posibil; armata comună și armata teritorială (honvețimea) documentează progres constant. Discursul tronului apoi accentuează raporturile comerciale cu Germania, Italia, Elveția și Belgia, apoi țice, că și cu vecinii dela sud-est se vor începe în curând negocieri; constată mai departe mare progres pe teritoriul politice de comunicațiune; venitul căilor ferate de stat a crescut și e speranță, că în scurt timp se vor pute asigura pentru durată, în contra pericolului, ținuturile, cari adese-ori sunt amenințate de inundări; darea pe consum și răscumpărarea regalilor a avut în privința economiei de stat rezultate favorabile. Discursul tronului apoi ocupându-se cu administrația de stat țice, că problema guvernului va fi de-a prezenta cât mai curând acei proiecte de lege, cari se referesc la o

tul și oam pe la 9 ore feciori din fiă-care bere bucinându din triștie (fluer) și chiindu pornesc la colindat în casele raionului lor. Intrându înăuntru se așeză în mijlocul casei în formă de ceru și punându-și fiă-oare mâinile pe vecinul d'adrépta și d'a stânga, încep a colinda așa, că jumătate din ei încă nu încheiă bine un versu, când cealaltă începe altul, d. e.

„Ale cui sunt aste case,
Așa 'nalte și frumoșe.

Când prima jumătate din ceru ajunge la cuvântul „case“, cealaltă începe: „Așa 'nalte și...“ Stărind cu colinda îndatorată, la rugarea stăpânului casei, feciorii colindă și așa țisele *colindă menite*, în cari se amintesc numele părinților copiilor și celorlalți, cari aparțin acelei familii.

Finindu-și colindele cel mai bun de gură începe să *alduescă* (ureze) ziua nasorii, anul nou și bobotéza, cari după Crăciun urmăz și numai după această își primesc plata: un colac nu-

mai ceva mai micu ca roțița dela teleguța plugului.

După feciori vinu la colindat *insurăței*, câte 6—10 inși, déră numai la casele, cari voiesc a-i primi. Acestora nu li-se dau colaci, ci numai câte un pahar de vinaru, séu câțiva crețari.

Se întâmplă, că feciorii dela beri, până pe la orele 3 după miezul nopții nu sfârșesc cu colindatul, în casul acesta la casele unde n'au fostu, colindă în ziua de Crăciun după ce estu din vecerniă (inserat).

A doua țice de Crăciun este ziua pornirii și sosirii lăturenilor. După ce iesu din biserică, feciorii se duc pe la casele lor și prânDESCU; apoi cei ce au să mERGă ca lătureni, înșchimbăți în haine frumoșe cu pene de *bôltă* în cușmele cele negre și de câte 5 dm. de lung, plecate într'o lature, cu năframă de mătăsă atérnată de grumazi și aruncată pe spate, cu altă năframă mai mică după curea (șerpar) și cu o bêtă mouă în mână, — se adună cu toții la gazda lor și cu acesta în

frunte pornesc chiindu în șiruri de câte patru cătră comuna alésă. Sosiți aici se aședă la gazdă, care primesce din partea colegului séu recomandarea *tisturilor* și ca prezentu un colac mare. Gazda aceea încă își recomandă pe vătavii, colcerii și căprarii séi. Vătavii noi sosiți dau celora ca cinste éra un colac. Când vine apoi aceea ca lătureni, érá dau cinste îndérétu. În timpul acesta mesele se încarcă cu mâncări și beuturi, cu toții se punu la masă fără de nici o poveste, își amuțesc fômea cât se pôte mai iute, căci afară fi așteptă c'unu doru tainic fetele și fețișorele. Lăturenii mândri iesu în grădină și jôcă până séra. — Prește nôpte, jumătate din lătureni cu vătavul și adjutanți séi petrecu în libov la vătavul cel mare, érá cealaltă jumătate la vătavul cel mic.

Ospățulu acesta îl dau vătavii din comuna respectivă fără de a pretinde dela feciori nimic.

Diminéta se intrunesc cu toții la gazdă, unde prânDESCU și apoi eșind la

largu se jôcă până la amédu când s bagă în casă și prânDESCU. După mas își iau rémasu bunu dela toți și toate ș pornesc cătră casă, petrecuți fiind cu ceterașii de cătră feciori și fete până afar din sat. În ziua următoare vinu aici la aceștia și éráși petrecu atăta timp la olaltă. Măncarea ce o mănăncă la gazdă cu toții la olaltă o aduc feciori din bere și anume fiăcare e obligat a aduce pe țice 3 blide cu plăcintă, *gălușce* cu carne, brânză precum și alte mâncări românesce.

Beutura o cumpără în comun și o păstréză în câmara gazdei și la mandatul vătavilor și al gazdei, Colcerulu, la care se află cheile, în totu decursul petrecerei servesc din dênșă la masă, atăta câtu cere lipsa. În câmara gazdei se țin și vestimintele lăturenilor veniți, pe acestea le primesce în samă și răspunde de ele Căprarul. Totu în câmara gazdei se păstréză și colacii primiți dela colindat. Pe la anul nou, feciorii din fiă-care bere își facu socotéla despre cheltuiala avută cu musica și beu-

Pensionat. Ni-se scrie, că d-lu Ioan Ōncescu, fostu notarū in cerculū Sebeşului săsescū, cu începutul lui Ianuarie n. c. a fostu pensionatū la cererea-i propriā, rămânendū însă cu locuinţa totū in Reheu, unde a fostu şi până acum. D-sa a funcţionatū ne'ntreputū ca notarū începēndū dela anulū 1863.

Unū studentū românū din locū fiindū foarte lipsitū de mijloce, pentru ca sē se pōtā sustinē, sē recomandā a da 4—5 ore pe sēptēmēnā din diferite obiecte. Elū este in stare sē explice şi in limba maghiarā. — Doritorii sē se adreseze la redacţiunea acestui diarū.

Societatea de lectură a inteligenţei române din Orăştia şi giurū își va ţinē adunarea generalā ordinārā la 19 (31) Ianuarie 1892 la 5 ore p. m. in localităţile proprii. La această adunare comitetulū invitā prin această pe membrii societăţii.

Convenire colegială. Reuniunea română de gimnastică şi de cântări din Braşovū va arangia *Marţi in 31 Decembrie v. 1891* in sala hotelului centralū Nr. 1 o convenire colegială cu următorulū programū: 1) *Attenhofer*: In codru, şi *Mendelssohn B*: Rēmasū bunū codrului, coruri mieste. 2) *Denza*: De aşū fi sciutū, cântecū pentru tenorū cu acomp. de piano. 3) *Pfeil*: Ţiua a apusū, şi *Witt*: Lacrima, coruri bărbătesci. 4) Declamaţiune. 5) *G. Dima*: Acum e miezulū nopţii, şi *Stefănescu*: Mândruliţă, cântece pentru soprānū cu acomp. de piano. 6) *Kreuzer* Terzett din opera „O nōpte in Granada”. 7) *G. Dima*: Douē inimī, horā pentru corū micstū cu acomp. de piano. Inceputulū la 8 ore sēra. — La această convenire potū lua parte şi străinii recomandaţi de vre-unū membru alū Reuniunei pe lângā tacsā de 1 fl. de persōnā. Bilete de intrare se găsescū la cassierulū Reuniunei, d-lū profesorū Vlaicu, şi sēra la casā.

Despărţământulū I alū Asociaţiunei transilvane (comunele din comitatulū Braşovului) își va ţinē adunarea generalā *māne in 29 Decembrie v. la orele 10 a. m.* in Dērstele Braşovului. La această adunare suntū invitaţi toţi membrii şi binevoitorii Asociaţiunei din această despărţământū. Insinuarea membrilorū noi se pōte face atātā la d-lū directorū Ioanū Petricū şi la d-lū actuarū Andreiu Barseanu, cātū şi la d-lū cassierū Arseniu Vlaicu, in Braşovū.

La universitatea din Cluşiu inscrierile pentru semestrulū alū II-lea, alū anulū 1891/2 se vorū incepe in 11 Ianuarie n. şi vorū dura până in 22 Ianuarie 1892.

La o întârziere motivată pōte sē se face inscrierea cu invoirea decanului facultăţii, celū multū in decursū de trei zile şi in casuri excepţionale cu invoirea rectorului universităţii in decursū de 8 zile. Petiţiuni la ministeriu pentru o întârziere de mai multū de 23 de zile, se vorū respinge.

Banca austro-ungarā. Consiliulū de direcţiune alū băncii austro-ungare, dupā cum spune o telegramā din Viena, va scāri procentele in sēptēmāna viitoare.

Ghiaţă şi zăpadā. Dupā raporturile sosite la ministerulū de agricultură, in întregā Ungaria este foarte puţinā zăpadā. Dunārea, care ingheţase prin jumătatea a doua a lui Decembrie până din jos de Mohaciu, acum s'a desghetātū dela Dalya până la Galaţi.

Floxera. In comunele Lesencze-Ist-vānd, Diszel, Kapos, Gulács, Hegymagas, Raposka şi Alsó-Zsid din comitatulū Zala s'a constatatū ivirea floxerii şi s'au pusū deja sub carantinā.

Asentare de cāni. Fōiei „Mil. Ztg.” i-se scrie din Serajevu, că ministrulū de rēsoiu a datū ordinū, că totū batalionulū de vēnētori şi pedestriime din provinciile ocupate sē-şi „asenteze” cāte doi cāni, ēr bateriile de munte cāte unū cāne, pe carū conformū unei îndrumāri sē-i instrueze pentru scopuri belice. Cāni vorū fi „asentaţi” din rassa bosniacā de cāni.

Correspondenţa Nihilistilor. Despre Nihilistū sosescū nouē sciri din Rusia. Poliţia rusescā a descoperitū, că Nihilistūi desvōltā o mare activitate. Intre mai multe epistole ce li-s'a confiscatū mai bātātore la ochi suntū cele sosite din Basel, Viena şi Budapesta. Intr'o epistolā din Budapesta se dice: „Noi suntemū cu multū mai siguri aici, decātū in Elveţia, ori in Angliā, dēr prevedemū, că situaţia nōstrā aici nu va ţinē multū; apoi mergemū la voi, sē ne unimū.”

Armata grecescā se compune actualmente din 10 regimente infanteriā a 3 bataliōne, 8 bataliōne vēnătorū, 3 regimente cavaleriā a 4 escadrōne, 3 reg. artileriā, din carū 2 cu cāte 7 şi 1 cu 6 baterii (120 tunuri) şi unū regimentū de geniu. In urma proiectului de organizare, care se va inainta in curēndū Parlamentului, armata va numēra 16 regimente infanteriā a 2 bataliōne, 4 regimente cavaleriā a 4 escadrōne şi 4 regimente artileriā de cāmpū cu cāte 6 baterii (144 tunuri). Gendarmeria, care actualmente numērā 111 ofiţeri şi 3631 subofiţeri şi soldaţi, se va spori asemenea.

Influenza. Din Italia se scrie, că epidemia se intinde in modū inspāimēntătorū. In Bologna suntū bolnavi 300 de recruţi. In Turin şi Genua epidemia e violentā; mortalitatea e mare, la Roma s'a numēratū până mai ieri 8000 de bolnavi de influenţā, intre carū şi ministrulū Chimirri. Şi in Vaticanū bātue epidemia; şese cardinali, intre carū şi secretarulū Rampolla, zacū de influenţā.

Reuniune agricolā. Māne se va ţinē in Bucuresci o adunare a agricultorilorū din Romānia, cu scopulū de a întemeia o reuniune agricolā.

Logodnā. D-ra Elena St. Minovici, sora d-lui Dr. Minovici, mediculū legistū alū parohetului trib. Ilfovū, s'a fidaţatū cu d-lū Zaharia Z. Furnicā, procuristū generalū alū casei D. M. Bragadiru, fabricantū de spiritū in Bucuresci. Felicitările nōstre tinerei pārechii!

Convocarea noiei diete.

Noua diatā, dupā cum se pōte vedē din cele de mai jos, e convocātā pe ziua de 18 Ianuarie n. Invitarea prea inaltā adresatā din partea Maj. Sale monarhului tuturorū municipiilorū şi oraşelorū cu dreptulū de-a şi trimite reprezentanţi, este de următorulū cuprinsā:

Iubiţi mei credincioşi! Fiindū de datoria mea de domnitorū a pădi asupra executării punctuale a legilorū Ţerii: dupā ce § 1 alū art. de lege IV din 1848 dispune, ca dieta Ţerii sē se convoce in fiā-care anū la Pesta; şi dupā ce multe cestiuni pendente aşteptā resolvaria lorū cātū mai grabnicā, pe basa raportului consiliului de ministri am hotărītū, ca sē *conchiemū pe reprezentanţi celorlōrū douē camere ale Ţerii la deschiderea dielei in capitula Budapesta pe ziua de 18 Februarie.*

In urma această vē însărcinezū serioşū, ca sē luaţi fără de amānare tōte dispoziţiunile, cari in sensulū legii suntū de lipsā, ca reprezentanţi voştri sē se infăţişeze la numita diatā in modulū şi numerulū, ce dispune art. de lege XXXIII din 1874 şi pentru-ca activitatea dielei sē se inceapā fără de amānare in numita zi şi in numitulū locū fără nici o piedecā.

Semnaţi: *Franciscū Iosifū* m. p., *Iuliu Szapāry* m. p.

Cestiunea naţionalităţilor in Ungaria.

Sub titlulū acesta, „Politik” din Praga publicā următorulū articolū remarcabilū in fruntea numerulū sēu de Marţi:

Mişcarea electoralā in Ungaria a adusū, in modū firescū, pe tapetū şi ces-

tiunea naţionalităţilor, acea cestiune, peste care puternicii zilei din Budapesta trecū la ordinea zilei, care însă nu va dispārē, până cānd ea nu se va resoluva in înţelesulū dreptului şi alū dreptăţii. Naţionalităţile nemaghiare se aflā intr'o situaţiune desolatā şi zadarnicē e apelulū lorū la guvernū, sē fiā acesta consciu de datorinţele sale şi sē respecteze legea. Legea unгурescā de naţionalitate garantēză singuraticelorū naţionalităţi drepturi, dēr acestea nu suntū aplicate, oi legea această e făcutā numai cu scopulū, ca sē punā in lumina cea mai frumoşā inaintea lūmei liberalismulū şi toleranţa Maghiarilorū. La recepţiunile actuale de anulū nou din Budapesta 'şi aduse aduce aminte unulū dintre vorbitorii de cunoscuta sentinţa a lui Macaulay, că preferā mai bine o lege neliberalā, dēr totuşi liberalū interpretatā, decātū o lege liberalā, care însă e aplicatā in sensū opusū. „*Scio meliora proboque, deteriora sequor!*” pōte sē dice şi bărbatulū de statū maghiarū despre sine şi despre soţii sēi de principii. Şi pōte fi ceva mai nemoralū, pōte fi ceva mai detestabilū, mai periculosū, decātū cānd unū guvernū nu respectā legile Ţerii? Cu ce dreptū pōte, cu ce dreptū cutēză elū sē pretindā, ca cetăţenii statului sē urmeze legilorū, cu ce dreptū pedepsece elū pe cei ce calcā legea, cānd elū însu-şi dā unū astfelū de exemplu?

Cā legea unгурescā de naţionalitate nu se aplicā, că Ţintescū a maghiarisa cu mijlocele cele mai brutale pe naţionalităţile nemaghiare, este unū faptū neţagăduitū şi unū atestatū tristū despre decădintā moralului in Ungaria, că ambele partide mari, ce se luptā in statū pentru domniā, se întrecū una pe alta, ca sē-şi arate carū mai de care meritele ei pentru desnaţionalisarea poporaţiunilorū nemaghiare, ba chiar sē ia ca o suspiciōnare, decā o partidā sustine despre cealaltā, că voeşce sē panteze cu naţionalităţile. Ce va sē dice in realitate această „pactare”, o vedemū la Saşii ardeleni, aşa-dērā la o naţionalitate, care de altmintearea se înţelege bine cu Maghiarii. E cunoscutū, că Saşii acum de curēndū au incheiatū pace cu guvernulū unгурescū şi foile guvernamentale se grabirā sē provoce pe celelalte popōre, cu deosebire pe Romāni, sē urmeze acestū exemplu. Ce imbucurātore şi binecuvēntate suntū pentru Saşi fructele acestei păci, sē vede şi dintr'unū articolū alū fōiei sāsesci „Sieben. D. Ta. bltt”, care vorbesce despre maghiarisare. (Acestū articolū l'am reprodusū şi noi la timpulū sēu. — Red.)

Ţiarulū „Politik” apoi dice, că mijlocele cele mai repulsive şi brutale, pe carū le întrebunţēză Maghiarii pentru scopuri de desnaţionalisare, suntū Kişdedovurile, in carū copiii părinţilorū ne-

— Sfântū Ioanū!... Ţiganulū dice.
Vino sfinte, nu te face!...
Şi cu gurā şi cu aurū,
Şi spoitū, şi cum își place!...
Hai la praznicū, dēr la mine,
Māne toţi sē v'ospētaţi,
Şi sē beţi pān' nici cu ochii,
Nu-ţi vedē cum sē călcaţi.
Hai la praznicū! Vine lume,
Dascālī, popī, precum se vine.
La Ţiganū mănāncā sdravānū,
Din belşugū: şi multā şi bine;
Şi-i facū cinste, şi-lū urēzā,
Totū cu bine şi multī ani,
Cam aşa cum rarū se 'ntēmplā,
Intre ōmenī şi Ţiganī.
Şi Ţiganulū dice veselū:
Este dreptū c'am cheltuitū,
Dēr barim am prāznuitū!...
Şi sē sciţi intōtdēuna:
„Sfântū Ioanū cānd ēr mai vine,
„Fār' de vorbā nici poftire,
„Hai la praznicū toţi la mine.

Peste nu prea multā vreme,
Nici nu trece nici o lunā,
Intr'o sērā tōca bate,
Clopotele tōte sunā.
— Ce sē fiā? sērbātore?
Hai Ţiganū 'ntre'ā 'ndatā,
Sfântū Ioanū dōr nu-i acuma,
Batā-lū vina lui sē-lū batā!...

— Sfântū Ioanū e, frate, māne!...
— Sfântū Ioanū cu adevēratū?!...
— Sfântū Ioanū Botezătorulū,
Ce pe domnu-a botezatū.
— Decā-i elū, Ţiganulū dice,
Şi e şi botezătorū,
Bine, lasā-lū, dēr sē fiā
Totū mi-o fi de-unū ajutorū:
Pōte 'n vorbe ne lovimū,
Şi mi-o boteza şi mie.
Hai la praznicū ēr la mine
Māne toţi sē v'ospētaţi
Şi sē beţi şi sē măncaţi.

Hai la praznicū! vine lume,
Dascālī, popī, precum se vine,
Şi'ospētează ērāşi bine;
Şi-i facū cinste şi-lū urēzā
Totū cu bine şi multī ani
Cum nu facū la alţi Ţiganī.
ēr Ţiganū 'n gāndu-i dice:
In'odatā-am prāznuitū,
Dēr de-acum unū anū de zile
Nu mai am de cheltuitū!!!
Şi la ōmenī ēr le spune:
Sfântū Ioanū cānd ēr mai vine,
Fār' de vorbā nici poftire,
Voi veniţi ēr toţi la mine.

Vreme multā dupā asta
Nu prea trece şi'ntr'o sērā
Clopotele sunā ērā.

— Ho — ho — ho — Ţiganulū face,
Bine-mī pare, minunatū;
Tōcā!! Pōte māl sē fiā
Praznicū la vr'unū omū din satū.
Cā eu uit'te'n douē rēnduri
Indestulū am prāznuitū!...
Lasū acuma şi la alţi
Rīndulū sē le fi venitū.
Cānd in urmā, ce se intēmplā,
Şi-a gāsītū Ţiganulū naşulū:
Māne este Sfântū Ioanū
Celū numitū şi Colibaşulū.

— Aoleo, Ţiganulū dice:
Rēu ajuns'ā sfāntulū meu,
A cădūtū pān' la colibā...
Decā vine totū mereu?!
Cam aşa gāndesce dēnsulū,
Inşē lumea e 'nvēţatā:
Vine popa, lumea vine,
Face praznicū in'odatā.
Lumea ērāşi mi-lū urēzā
Sē-i ajute Dumneḑeu;
ēr elū dice:

— Dōmne-ajutā
Sēmē scapū de sfāntulū meu;
C'am vēḑūtū eu sfinţi pe lume,
Sfinţi, mē rogū, de tōtā māna,
Dērā vinū pe anū odatā
Nu pe tōtā sēptēmāna.

Dupā asta curgū intr'una

Sfīnţi Ioanī, totū vinū de-arēndulū:
Ba Ioanū dela Suceava,
Ba Ioanū ce-i zicū Flāmāndulū,
Ba Ioanū mai nu sciu care,
Ba Celū Milostivū numitū,
Şi Ţiganū-o duce intr'una
Numai totū in prāznuitū.
Cānd in urmā din tēmplare
Anḑindū ēr tōcā mare,
Intālnindū pe nu sciu cine
Ilū intrēbā speriatū.
Omulū dice:

— Da, veḑī bine,
Cā lui Sfāntū Ioanū ea māne
Irodū capulū i-a tăiatū.

— I-a tăiatū acuma capulū?!...
Bravo!... dice — uitī Ţiganulū.
Uit'te, frate, eu totū anulū
Sfānt Ioanū cānd a venitū
Totū mereu l'am prāznuitū;
Dēr acum cā l'au tăiatū
O sē spunā la toţi sē vie
Ca sē dau unū praznicū mare
Cum n'a fostū şi n'o sē fiā:
Cāci acum tāndu-i capulū,
Gluma, ḑeu, de-oparte o lasā
I-a făcutū curatū unū bine:
L'a mai strīnsū sē stea pe-acasā;
Cāci, gāndescā, ḑeu, ori-cine,
S'a fostū prea 'nnāditū la mine!.

maghiari suntă dați încă din cea mai fragedă vârstă a loră maghiarizării violente. Apoi citează un pasagiu din numita foiă sibiană.

Pentru procederea loră brutală, continuă „Politik“, au aflată Maghiarii un cuvânt, care sună bine la urechiă. Când închidă ei școlă nemaghiare, când își însușesc pe nedrept fondurile acestora, când desființază fără nici un motiv temeinic reuniuni nemaghiare, când a lungă limbile nemaghiare chiar și din biserică, când săvârșesc față de naționalitățile nemaghiare ori ce nedreptate, se dice: educațiune patriotică a naționalităților. Foile maghiare respingă cu indignare ori ce plângere de asuprire a naționalităților nemaghiare și susțin, că poporele namaghiare n'au nici cel mai mică motiv de a se plânge, că însă plângerile acestea suntă prea îndreptățite, reiese de acolo, că chiar și între Maghiari se află bărbați, cari s'au ridicat în contra acestei desnaționalizării violente. În scrisoarea sa deschisă către alegătorii săi din Caransebeș, dice fostul deputat Mocșary, că publicul cel mare n'are nici o cunoștință, cătă de greu apasă întregul sistem al politicei dominante asupra pretensiunilor îndreptățite ale naționalităților, nu scie cătă de neexecutabilă și cătă de nedreptă este programa, ce se cuprinde în cuvintele: „Unitate culturală maghiară“...

Diarul „Politik“ apoi dice, că și o parte a politicoilor maghiari vedă pericolul subjugării naționalităților, do vadă pasagiul următor din manifestul electoral al „partidei independente și dela 48“ privitor la cestiunea naționalităților: „Noi pretindem o educațiune patriotică a naționalităților, der și o deplină aplicare a legii de naționalitate pentru concetățenii nostri nemaghiari“. „Politik“ se indoesce despre aceea, că partida independentă ajungându la putere, va pune în practică aceste principii.

„Puterniciloră țilei din Budapesta, încheiă „Politik“, cari și-au adus aminte cu ocaziunea țilei de anul nou de Macaulay, amă voi să le aducem aminte și o altă sentință a acestui renumit bărbat de stat și istoric. Eată-o: „Dintre toate formele tirăniei aceea este cea mai rea, pe care o exercită o națiune asupra celeilalte națiuni.“ Și forma acesta cea mai rea a tirăniei o exercităză „cavalerescii“ Maghiari.“

Șapte reguli pentru nutrirea copiilor.

Academia de medicină din Parisă a stabilită pentru îngrijirea micilor copii următoarele șapte reguli, pe cari le recomandă cu stăruință și „Apărătorul Sănătății“ din București:

1. În anulă întâiu singura hrană a copiiloră trebuie să fiă laptele; ală mamei este totdeauna de preferit, séu, în lipsă, ală unei doici; trebuie să se dea țită copiiloră la fiă-care două ore și noptea mai rară.

2. În lipsă de lapte de femeie pentru copil, să se întrebunțeze laptele de vacă séu de capră caldă și îndoită cu apă; unii preferă adă laptele de măgariță, căci laptele ei se apropiă multă de laptele femeiei.

3. Pentru a face pe copil să bea acestă lapte, să se întrebunțeze vase de sticlă séu de pământ, cari trebuie să se spele ori de câte-ori se voră întrebunța. Este oprită d'ă întrebunța vase cari conțin plumb; trebuie a arunca bureții, cari se pună une-ori pe buzele copiiloră pentru a-le liniști fômea séu a-i face să nu mai plângă.

4. A se feri de compozițiunile diverse pe cari comerțul le recomandă pentru înlocuirea laptelui.

5. A nu uita, că nutrirea cu biberonulă fără ajutorulă țitei măresce multă sortii de bolă și de mörte a copiiloră.

6. E oprită și fôrte periculosă de a da copilului, mai cu deosebire în primele luni, o hrană solidă: pâne, prăjituri, carne, legume, fructe etc.

7. La sfârșitulă anulă întâiu, se potă da supe ușore făcute cu lapte și cu pâne albă, orez și tapioca, pentru a-i deprinde puțină câte puțină la întărcare. Întărcarea nu se potă face decâtă după ce voră apăre cei dintău doi-spre-dece séu șapte-spre-dece dintăi, când copilulă e în stare bună de sănătate, și după ce s'a stabilită liniștea, ce urmăză după esirea dintăilor.

CARACTERULĂ.*)

Insușirile caracterului.

5. Politeța (Omenia).

Emerson dice: O purtare frumoasă este mai bună, decâtă o față frumoasă, îi face omului mai mare bucuriă, decâtă tablourile și statuetele, este cea mai frumoasă dintre artile frumoșe.

Dér e mai multă, ca artă, nu e numai o podobă, care dă datoriiloră celoră mai de rândă ună

*) După Smiles-Budow. A se vedé Nr. 283 ală „Gaz. Trans.“ din 1891.

farmecă deosebită prin modulă executărei și astfelă înfrumșeză vieța, ci omenia este o datoriă ca și altele. Căci vieța nu constă atâtă din mari jertfe și datorii, cătă mai multă din jertfe și datorii mici, între cari jôcă ună rolă, prevenirea, tractarea prietinosă, ba chiar și ună simplă surisă. Politeța, séu purtarea frumoșă nu este dér ună lucru secundar, precum o ținu multă, ci ea ne ușurază fôrte multă sarcina vieței, luândă din asprimea atingeriloră nôstre cu alții. Însă-și virtutea potă se respingă, decâtă nu este împreună cu o pășire preventore, dice episcopulă Middleton.

Omenia unuia are mare influință asupra judecătii ce 'și face lumea despre el, ba de multe ori o influințază mai tare ca alte însușiri mai prețioșe. O purtare frumoșă și cordială ne dă putere asupra altora și prin acesta succesul, pe cari multă numai din lipsa acestei purtări nulă dobândesc. Locke consideră așa-dér ca mai importantă, ca ună pedagogă să fiă bine crescută, decâtă ca să aibă sciință multă. Căci prima impresiune determină de regulă purtarea omeniloră față cu noi și la prima privire nu potă să cunoșcă firea nôstră, ci numai omenia și creșterea nôstră.

Omului cu mcravuri sêlbatice și mojice îi suntă închise ușile și inimile, omului amicabile și cu purtare cuviinciosă îi se deschidă însă ușile și inimile.

Omeniloră însemnați li se va ierta câte odata lipsa de politeță, căci nefiindă ei naturali caracterulă loră ar pierde din bărbăția și țăriă.

Proverbulă dice: Creșterea face pe om. Se potă dice însă cu acelașă drept: omulă face creșterea. Ună bărbat potă fi chiar dur și totuși bună la inimă și om de credință; dér ar fi multă mai plăcută și ar folosi mai multă omeniei, decâtă ar fi amicabile și politicosă, așa cum se cuvine unui adevărată bărbat.

Purtarea omului arată într'ună gradă ore-care ființa lui interioră, gustulă séu, sentimentele sale, dispozițiunea sa. Esistă o politeță esteriôră, la care se dedă omul și care e de puțină însemnătate, ca și agăirile exagerate precum la Italiani, cari intituleză pe fiă-care ca „Magnificenza“ séu ca la Spaniolă, cari au pe *usted* (Măria ta) cu care se intituleză chiar și membrii aceleiași familii, ne mai

vorbindă de cuvintele de politeță, ca sêrută mâna și altele de acestea.

Adevărata politeță nu cunoșce aceste lingușiri; ea nu esagerază, ci se dă așa cum este, ca partea frumoșă din afară a unui interioră frumos, ea vine dela inimă. Adevăratulă și singurulă ei isvoră este simpatia pentru binele și suferințele altora. De aceea s'a distă, că politeță este arta de a dovedi prin semne esteriore simpatia interioră.

Nu mai puțină este adevărata politeță sinceră; o politeță mincinosă nu numai că nu face bună impresiune, ci disgustă pe om. Firea nôstră intimă trebuie să apară așa cum este. Politeță în forma ei cea mai bună ar trebui să fiă, dice Sales, ca apa, limpede simplă și fără de gustă rău.

Adevărata politeță, séu omenia, nu se arată numai prin cuvinte amicabile, ci și prin nisuința de a contribui cu fapta la fericirea altora.

Adevărata politeță este mai de parte și mulțumitore. Hesiod dicea, că ceea ce primesce spre întrebunțare omulă se redă în măsură mai mare, la ceea ce ne dă chiar pământulă ună esemplă. Er Cicerod dice: Așă voi să posedă toate virtuțile, dér nici una mai multă decâtă recunoștința. Acestă nu numai că este cea mai însemnată virtute, ci și mama tuturoră celorlalte; căci ce este iubirea fiescă alta decâtă recunoștința față cu părinții? Ce este virtutea cetățenescă alta decâtă recunoștința față cu statulă? Ce este sfînțenia decâtă nu recunoștința față cu ței? Ce este vieța fără amicitia? Și ce amicitia potă să existe între ingrați? Regele Filipă a jălită mörtea lui Hiparch de aceea așa de multă, pentru-că n'a putută să-i mulțumescă acestuia îndestulă pentru amicitia ce i-a dovedit-o.

Și August să silea să fiă mulțumitoră către fiă-care. Odinioră veni la el ună soldată bătrân și rugă pe împăratulă să-i stea întră ajutoră într'ună procesă celă avea. Împăratulă îndată îi dădă ună jurisconsultă dintre cei ce se aflau în suita sa. Atunci soldatulă strigă tare: „Eu n'am căutată ună locțiitoră în cauza ta la Actium, o, Cesare, ci m'am luptată eu însu-mi pentru tine!“ Dicendă aceste își desveli brațulă pe care i-se vedea urmele raneloră. August se înroși și merse însuși cu el. Și despre Egipțeni, scrie Dio-

Cum a distă Țiganu 'ntocmai,
Încodată-a prăznuită
Și stetea și elă acuma
Făr' de grijă, liniștită;
Când de-odată, nați-o bună,
Clopotele éráși sună.
—Dér ce draculă!... Ce mai este,
Iar sărbare, măi Române?!...
—Apoi Sfântă Ioană e mâne.
—Ce Ioană?!... Ioană de-acuma,
Sănătate, s'a cărată:
I-a tăiată mai éri dór capulă!...
— Da, — dér mâni i-l'au aflată!
Mâne, da, e sêrbătore
Fără chiar nici ună cuvântă.
— Ah, nerođi, Țiganulă dice,
Đeu, nerođi, nerođi, măi frate!...
L'au aflată, nu l'au aflată,
Dér la ce l'au mai cătată?!...
Draculă i-au mai pusă sê-lă cate!...
Th. D. Sperantia.

Fata mare și Împăratulă.

Culésă din popor.

În vremile de demultă trăia ună ușă bătrână, — de bătrână ce era, și pëlulă îi se albise ca lâna cea albă și frumosă. Bietulă moșă avea o fată, acesta era lui bucuria cea mai mare în lume

Ei ședeau la marginea satului într'ună bordeiu amărită. Moșulă avea o vacă, care-i hrănia pe amândoi. Dér într'o noptă ună hoță blăstămată le fură și această vacă și ei ajunseră acum la sapă de lemnă.

Moșulă și fata porniră să-și caute vaca. Mergendă totă pe urma vacii, ei ajunseră într'ună sată din apropiere, la casa unui omă bogat. Moșulă dete pe bogatulă în judecată și judecata loră ajunse la împăratulă.

Fiindă chiamați înaintea împăratului, acesta le puse la amândoi următoarele trei întrebări: ce-i mai grasă, ce-i mai iute și cei mai dulci? Le diste apoi, că celă ce nu va sci răspunde la întrebările acestea în timpă de optă țile, cu mörte va muri.

Bogatulă rîdea de bucuriă și gândia, că de bună sémă elă va sci ce să răspundă, căci dora, își dicea elă, ce potă fi mai grasă, decâtă cum are elă ună porocă încinsă cu cercuri? Apoi ce e mai iute ca iepurele și ce potă fi mai dulce decâtă ôla lui plină cu miere?

mergea către casă supărată. Pe drum se totă gândia, că ore cum să răspundă împăratului. Ajungendă acasă, fata îlă întrebă, că ce s'a alesă cu judecata. Moșulă îi spuse toate, ér fata îi diste: „Du-te și spune împăratului, că mai grasă e pământulă, care dă hrană tuturoră; mai iute e sórele, care străbate în toate locurile, și mai dulce e laptele mamei, care l'amă suptă toți.“

La optă țile merse moșulă la împăratulă și-i răspunde cum îlă învățase fata.

— „Cine te-a învățată aceste răspunsuri minunate?“ întrebă împăratulă.

— „Fata mea!“ răspunde moșulă.

— „Bine!“ diste împăratulă; „étă trei fuiore, mergi la fata ta și-i spune, că eu i-am poruncită să facă din ele cămăși pentru ună regimentă de cătane.“

Moșulă luă fuiorele și se întorse acasă. Ajungendă acasă, spuse fetei ce a distă împăratulă, că să facă din aceste trei fuiore cămeși pentru ună regimentă de cătane.

— „Bine!“ răspunde fata. „Étă aicea

ratului și-i spune să-mi facă din ele rêsboiu, brîgle, sulă, tâlpițe și toate ce trebuie la rêsboiu, ca să potă țese.“

Ducendă moșulă lemnele la împăratulă și spunendu-i ce trebuie să facă, împăratulă 'i diste: „Măi, moșule, du-te acasă și spune fetei tale să vină aicea la mine!“

Mergendă moșulă acasă, spuse fetei ce a distă împăratulă. Fata se îmbracă frumos și merse la împăratulă. Acestă vedendă, cătă este ea de frumoșă, de harnică și de istetă, o luă de soță, dér i-a spusă din capulă locului, că numai așa o ia, decâtă-i făgăduescă, că nu se va amesteca în judecările lui, căci îndată ce se va amesteca, îi va da drumulă să mergă éráși acasă în bordeiulă părintesolă.

Fata se învoi și se făcă împăratésă. În vremea aceea în satulă vecință trăiau doi omni sêraci, unulă avea ună cală și o iepă, ér celalaltă o căruță. Ei prinseră caii la căruță și merșeră la pădure după lemne. Dér fiindă iepă de-a feta, până ce ei umblară prin pădure după lemne, ea și fătă și mândulă

dor, că înaintea altor popore sunt recunoscători. Politeța arabă se arată în frumoasă salutare: *Salam aleika* (Pace fiă cu tine) ca cea adevărată, care vine din inimă și aduce fructele recunoștinței.

Adevărata politeță se mai arată în deosebi în stima față cu alții; căci cel ce voese să fiă stimat, va stima și pe alții, chiar de ar fi de altă părere. A asculta pe alții cu răbdare nu este numai dovadă de politeță, der câștigă și stima altora. și feresce de judecată pripită și nedreptă.

Un om violent și nepoliticos câte-odată va renunța mai bine la un amic, decât la o glumă — de sigur o mare nebuniă de ați atrage ura unui om pentru plăcere momentană. Brunel, care a construit tunelul pe sub Themsă, un om cu inimă bună a dispus, că ura și disprețul altora ne costă mai scump decât multe altele. Și Johnson dice: Nimeni n'are mai mult drept, a dice ceva necuviincios, decât a face, n'are mai mult drept, de a ofensa pe altul, decât a l' omori.

Un om adevărat cu omenia nici nu va lăsa să simțea că scie ceva mai bine ca vecinul său, cu atât mai puțin de a se preface, că scie când nu scie; ci și va aduce aminte de cuvântul înțeleptului Socrate: Sciu, că nu sciu nimic, seu: Cu cât scim mai mult, cu atât mai mult vedem, ceea ce nu scim.

Asemenea omul politicos nu se va lăuda cu rangul, cu bogăția seu cu țera sa, nici cu altele mai ales, decât nu le-a dobândit prin stăruința sa proprie. El nu va vorbi de faptele lui, ori totu numai de afacerile lui, în data ce și deschide gura. Din contră va fi modest și ne pretencios în toate ce le vorbesce și face și va lăsa ca să vorbescă pentru el mai mult faptele sale decât limba sa.

Un om, care nu se scie stăpâni și margini însuși, poate deveni în adevăr de nesuferit, o sarcină pentru cei ce-l înconjură, așa că nimeni nu mai voese să aibă de-a face cu el. Omenia talentată, der cară nu se scie stăpâni nu-o ducă departe, pe când cei mai puțin talentați, cară au răbdare, și se pot stăpâni pe sine mergu mai departe. Amicabilitatea, afabilitatea și arta de a îndatora pe alții sunt bani mărtași, fără de cară nu poate să iasă omul în viața zilnică.

s'a tras sub căruța. Venind omenii cu lemnele, afară mănzul sub căruța și cel cu căruța dicea, că-i al lui, pentru-că căruța lui l'a fătut, er cel cu iepa dicea, că-i al lui, pentru-că iepa lui l'a fătut. Așa se isca între ei o certă mare și se duseră cu judecata până la împăratul.

Impăratul tocmai se întemplantă, că nu era acasă, ci numai împăratăsa. Omenii fi povestiră ei pricina certei, der împăratăsa le dise: „Să veniți de altă-dată, că împăratul e dus la o holdă să o păzescă, pentru-că vinu rării să mănânce cucurușul.” — „Cum se mănânce rării cucurușul?” întrebă ei cu mirare, „cum poate fi aceea?”

— „Der cum fată căruța mănzul, așa mănâncă și rării cucurușul,” le dise împăratăsa. Și omenii se duseră acasă împăcați.

Nu peste mult sosi acasă și împăratul. Ea fi povestiră ce s'a întemplantă. Der împăratul s'a mănânat tare și a disu: „Fiind-că te-ai amestecat în slujba mea, ia-ți ce-ți mai place din curțile mele și cară-te er acasă în bordeiul tău, de unde ai venit!”

Maxime.

Culese din mai mulți autori, de Ucu.

— Față de omul bogat nu fi lingușitor, er față de cel sărac nu fi mândru.

— Cine poate ierta și uita, acela pune în respect pe dușmanii săi.

— Ceea ce este răsuflarea pentru plămâni, aceea este rugăciunea pentru inimă.

— Vorbele noastre pot deveni scantei, cară fără voia noastră aprind; săgeți, cară produc răni adânci; cuțite, cară străpung inima altuia.

— Viteză este acela, care stăpânesce lumea, der mai viteză acela, care se stăpânesce pe sine.

— Adevărul și minciuna totdeauna au fost în certă de când sunt omeni pe lume.

— Intreit este pasul timpului: încet vine viitorul, repede ca săgeța trece prezentul, vecinic stă pe loc trecutul.

— Un burduf gol îl umflă vântul, er un cap gol îl umflă deșertăciunea.

— Nu crede toate câte le auzi; nu le face pe toate câte le scii.

— Limba defăimătorilor este ca și sabia cu trei tășuri, care rănesce pe trei deodată: pe defăimătorul, pe ce-lu defăimat și pe cel ce ascultă defăimările.

ECONOMIA.

Nutrirea vitelor.

Pe când economii din alte țări au ajuns așa departe, încât au putut să constate chiar și aceea, că după fiă-care sută de chilograme din greutatea unei vite se receră dela unul și jumătate până în două chilograme de nutreț pe zi, pe atunci mulți dintre economii noștri nici nu se gândesc la statorirea unei reguli pentru hrănirea vitelor, ci le nutresc numai așa, după cum se nimeresc, astfel că primăvera le veșcose din iernă cât se poate de slabe. Decă am întrebă pe acești economii, că pentru ce nu hrănesc

Atunci ea luă ceva și turnă în vinul împăratului. Impăratul beu și ameți. Vădendă acăta împăratăsa, porunci să prină cai la hinteul cel mai frumos, apoi puse pe împăratul în hinte și porunci să mână la bordeiul pârintelui ei.

După ce sosiră, împăratul se deșteptă și în loc de curte domnescă, se pomeni într'un bordei prăpădit. Întrebă, că ce s'a întemplant? — „Tu mi ai disu să-mi iau din curțile tale ce-mi mai place și să-mă cară din casa ta. Mie de tine mi-a mai plăcut,” dise împăratăsa, „și de aceea pe tine te-am luat.”

Atuncia împăratul îmbrățișându-o o sărută cu drag și i dise:

„Murea cea bună
E bărbatul cunună.”

Și prinăndu apoi caii la hinte, s'au întors eră la curtea împăratăscă, unde și ați trăscură, decă n'au murit.

Porumbacul inferior.

Demetriu Mandea,
învățător.

mai bine vitele peste iernă, ei ni-ar răspunde: „Lasă-le să mai rabde, că dor acum nu le punem la plug!”

Der întrebăm: cum se va pute desvolta organismul unei vite tinere, care e silită să rabde fome? Cum va pute da o vacă lapte, după ce ea fată prin luna lui Martie când e mai murtă de slabă? Cum nu s'oră osteni și cum nu vor sta boii primăvera cu plugul în brazdă, când se pun la arat și ei abia se mișcă de slabi?

Să fim mai drepti față de bietele vite! Căci decă un lucrător hrănit cu mămăligă, fasole și cephă nu poate la lucru să țină rost cu altul, care s'a nutrit cu pâne, fertură și carne, așa nici vitele hrănite cu coceră de cucuruz și cu paie nu vor pute să țină rost la lucru cu aceea, cară se nutresc cu fenu bun, stavă seu grăunț.

Aprupe peste tot locul vitele întră torma bune în iernă, cum se dice, și îndată ce se aședă în grajd, ba pe multe locuri încă până nu s'au aședat încă în grajd, se încep a slăbi vădendă cu ochii. Causa e, că economii noștri scot torma vite în câmp și până cade zăpada grosă, de vitele numai au ierbă pe ce pune gura; ei nu se mai gândesc, că ore mai găsesc vitele în câmp atata mâncare, silite fiind astfel să se hrănesc din grăsimea ce și-au adunat în corp peste veră și prin urmare să scadă și să slăbescă?!

Totu așa se întemplantă și în privința nutririi din grajd. Mulți din economii noștri pun un preț deosebit pe mulțimea, er nu pe bunătatea nutrețului; de aceea vitele la părere se îndopă bine, der acea îndopare puțin le folosesc.

Înainte de a analiza mai de aprupe nutrețul vitelor, trebuie să vedem, cum e împărțit stomacul lor.

Vitele rumegătoare își au împărțit stomacul lor în patru despărțiminte: *burtă, bonetă, ghemă și rinză.*

Nutrețul, abia înmuit în gură cu salivă seu bale, întră în *burtă*, care este partea cea mai mare și servece ca un magazin al nutrețului consumat. Aci se înmouă mai bine, se dospesc puțin și după una până în două ore întră în *bonetă*, unde se împarte în porțiuni mici și se întorce erăși în gură, care rumegă, adecă tocă mărunt de a doua-ora nutrețul consumat. O vită mare mișcă falcile de 40 de ori în direcțiune orizontală, până rumegă o porțiune (bol) de nutreț.

Nutrețul rumegat nu mai întră în *burtă*, ci în *ghemă*, unde se începe mistuirea în înțelesul strins al cuvântului, care se continuă apoi în *rinză* și mațe. La miei și viței, până sugă, numai *rinză* e mai dezvoltată și conține o materie, care închiagă laptele.

Porțiunile de nutreț aduse în gură se numesc *boluri*; ele nu se pot aduce în gură, decât când vita e în odihnă. De aceea vedem, cu deosebire la plug, că îndată ce stau boii puțin în capul locului seu pe brazdă, ei și încep a rumega.

Sciindă acăta, *agricultorii noștri trebuie să lase totdeauna boilor 2—3 ore de odihnă la amieză*, când sunt la plug cu ei să aibă timp de ajuns nu numai de mâncare, ci

și de rumegare, căci pot să fiă cu burta plină de nutreț și totuși să nu aibă nici un folos de el, decă nu e rumegat.

Nutrețul cel mai bun și totu-odată și cel mai ușor de mistuit este erba; acăta încă cu cât e mai tină, cu atât e mai nutritiv. De aceea în lunile de primăveră, Aprilie și Maiu, vitele află cea mai bună ierbă la pășunat și odată se deregă și se îngrășă, er după ce erba mai îmbetrănesce, conține totu mai multă materie lemnosă, prin urmare nu mai are așa putere nutritivă, ca înainte.

Ioană Georgescu.

POVEȚE.

Păstrarea lămâilor și portocalelor. Lămâile și portocalele sunt fructe foarte trebuincioase în casă. Der ele se strică foarte repede, căci putredesc la cea mai mică mușcă. Ca să le păstrezi bine, trebuie să le feresci de căldură și de aer, altfel își pierd zama și li se întăresce coaja. Cel mai bun mijloc de păstrare e acesta: Iai năsip cât se poate de fin și-l uscă bine în cupor. După ce s'a ricit, aștern o pătură de năsip, ca de doi centimetri grosime, într'o lădiță; învelesc lămâile și portocalele în bucăți de hârtă mola și le aședă una lângă alta, așa ca să nu se atingă între ele. Apoi torni er un strat de năsip, pui un nou rând de fructe și așa mai departe până umpli lădița. Peste rândul de de-asupra torni năsip erăși ca de doi centimetri grosime și închiși apoi lădița.

Conservarea untului. Untul, ce vom a-lu conserva timp mai îndelungat și mai ales pentru iernă, trebuie să se stocă bine, așa ca să nu rămână în elu nici un picur de zăr; se îndesă apoi în olă, seu în șteand (budiu) așa, ca în elu să nu rămână găoc cu aer. Se aședă apoi șteandul în apă ferbinte și se lasă acolo până când apa se răcesce. În modul acesta untul se poate conserva în stare prosperă timp de 6 luni, fiind curat, gustos și bun pentru ori ce.

Îngrijirea găinilor. În zilele reci, ploioase și împreunate cu vifore, când găinile petrec cea mai mare parte de peste zi în colivia lor, de obicei se umplu cu păduchi. De multe ori se întemplantă să vedem găini, porumbi, ori alte galițe, cară de altmintelea sunt pe deplin sănătoase, der cu toate acestea pururea stau posomorite, fără voia, ba une-ori nici nu mănâncă. Decă cercetăm după causă, ne putem convinge ușor, că acăta stare de indispoziția a lor provine numai din pricina parazitelor, seu păduchilor, ce le-au coplesit. Vara, când găinele se pot mișca în liber, mai rar se întemplantă acăta, deși scim, că tocmai vara, fiindcă e mai cald, parazitii mai ușor se pot prăsi decât iernă. Acăta se esplică de acolo, că în timpul verei găinile pot să se scalde în nisip și în colb (praf) ori de câte-ori vră; prin scaldă acăta ele își scutură de pe trupă parazitii și astfel pot să se țină în stare mai curată, decât iernă, când sunt silite și ele a petrece cea mai mare parte din vreme șgulite în cutare unghiuleț și când din causă înghetului și a zăpedii nici nu găsesc nisipul ori praful de lipsă pentru a se pute scaldă. De aci urmază, că cel mai bun mijloc

de a scuti găinele, precum și ori ce galițe în contra păduchilor, seu parasitelor, este ca acestora chiar și în timpul iernei să li se pună în colivii, seu în loculi unde petrec, nisipul necesar pentru a se pute scâlta, căci acesta este cel mai bun mijloc de a se pute scutura de păduchi.

Din traista cu minciunile.

Amândoi suntem un trup.

Un bărbat se întorcea cu muierea dela mără, aducându în spate un sac.

— „Mai du și tu sacul ăsta, hei muiere!“ ăise dela o vreme bărbatul ostenit.

— „Ei, bine, bărbățele“ — răspuse femeia — „apoi nu scii tu, ce-a ăiașă popa când ne-am luat, că noi amândoi suntem un trup? Du der sacul și fi pe pace, căci ce duci tu, e ca și cum aș duce eu, — amândoi suntem un trup.“

„Bine!“ își gândi bărbatul păcălit; „fiă cum ăiaș, der las' o' se te cocu eu!“ Așa a și făcut. După ce bărbatul s'a întors acasă cu sacul cu făina, muierea se și apucă din făina cea proaspătă să facă plăcinte. Când fu lucrul pe isprăvite, bărbatul puse mâna pe bidulul cu plăcintele și încep să se ospăteze singur.

— „Stăi, bărbate să vin și eu!“ — „Fii pe pace, scumpa mea, când mănânc eu, ca și cum ai mânca tu, căci amândoi suntem un trup!“

I. G.

MULTE ȘI DE TOATE.

Ouă artificiale.

De câțva timp ouă artificiale sunt date consumației parisiene. Ele au aceeași înfățișare și același gust ca și ouăle adevărate. Ancheta care s'a făcut în această privință a dat următoarele rezultate: Falsificarea constă din patru operațiuni: confecționarea gâlbenușului, a pelței și a cōjei. Gâlbenușul e un amestec de făină de păpușoiu, amidon extras din grâu, unt de lemn și alte diverse ingrediente. Se tōrnă în stare de pastă deasă pe deschizătura unei mașine; mașina îl rotunșește și se închegă. Apoi gâlbenușul trece într'un alt compartiment, unde e impresurat de albuș, care e compus din albumin, ca și cel din oul natural. Acest nou lichid se închegă de așemni și, grație unei mișcări rotative particulare, capătă forma ovală. Oul trece apoi într'un receptacol unde e impresurat d'o pele ușoră; acesta e pelița. În sfârșit capătă ultimul înveliș, de gips, care e ceva mai des decât cōja naturală. Oul pregătit astfel e pus apoi pe un taler ușcător. Cōja se usucă numai decăt, pe când interiorul se deschiagă gradat. Produsul e fabricat și gata să fiă dat consumației publice. Se crede, că aceste ouă artificiale vin din America unde această ciudată industrie se exercită de mai mulți fabricanți.

„Timpul“.

Vîrsta la care este permisă căsătoria în diferite state ale Europei.

În Austria căsătoria este permisă la 14 ani pentru ambele sexe; Germania

la 18 ani bărbații și la 14 ani femeile; Belgia, la 18 ani bărbații și la 15 ani femeile; Spania la 14 ani bărbații și la 12 ani femeile; Franca la 18 ani bărbații și la 15 ani femeile; Grecia, la 14 ani bărbații și la 12 ani femeile; Ungaria, catolică și ortodoxă, la 14 ani bărbații și la 12 ani femeile, ăr protestanții, la 18 ani bărbații și la 15 ani femeile; Italia, la 18 ani bărbații la 15 ani femeile; Portugalia, la 14 ani bărbații și la 12 ani femeile; Rusia, la 18 ani bărbații și la 15 ani femeile; România, la 18 ani bărbații și la 15 ani femeile; Saxonia, la 18 ani bărbații și la 16 ani femeile; Elveția, după cantone: la—20 ani bărbații și la 12—17 ani femeile; Turcia, la vîrsta pubertății.

108 milioane pentru un oraș.

„Figaro“ aduce știrea, că în anul 1803, Svedia a cedat Prusiei orașul Wismar drept cheazăie pentru o sumă de 5,625,000 de mărci. Cu interesele, această sumă, exigibilă la 1903, se ridică la 108 milioane. Tratatul care a consacrat această vîndare cu drept de răscumpărare, are încă puterea de lege, deoarece toate contractele încheiate de orașul Wismar pōrtă clauza anulării în cas de reîntorcere a orașului la Svedia în anul 1803. E întrebare în Germania, decăt Svedia va plăti suma seu va ceda orașul în chip definitiv Germaniei.

Un dar curioș de Crăciun.

În orașul Postdam, un bărbier a oferit clienților săi un curioș dar de Crăciun. Elu adevă a făcut unonoscut, că în săptămîna dintre sêrbătorile Crăciunului și anul nou, le va scōte de gēba dinții. Până acum însă nu s'a oferit nioi un mșteriu la acest dar.

Ce este un copil?

O fōiă din Anglia a publicat în zilele trecute un premiu, pentru cel mai bun răspuns la întrebarea: „Ce este un copil?“ Au sosit în scurt timp o mulțime de răspunsuri la această întrebare. Din acestea amintim următoarele: 1. O flōre omenescă, încă neatinșă de grijă. 2. Un boboc rupt de pe pomul vieții. 3. Acel membru al amiliei, care totdeuna strigă, când trebuie să dōrmă, care totdeuna dōrme când trebuie să fiă deștept și totdeuna suride când îl arată cuiva. 4. Un lucru mic, care însă recere o mare atențiune. 5. O ființă drăgălașă a cărei zimbet vesel, îl face pe un om bun, să gîndescă la āngeri. 6. O rază de sōre în casă, care alungă grijile. 6. Lăcatul la lanțului iubirei. 8. Un trandafir cu foile închise. 9. Un rege, care, deși are o putere slabă, totuși ocărmuesce cu o mână de fer, pe omeni tari îi aduce la desperare, ăr pe femei le șilesue să alerge la ori-ce strigăt al său.

Un rege popular.

În ajunul Crăciunului catolic regele Belgiei a dat în castelul de Laeken o sêrbătoare lucrătorilor, cari au luat parte la reconstruirea castelului. Au luat parte 473 lucrători. În grădina de ărnă și au cântat diferite arii. Regele, Regina și princessa Clementina au făcut intrarea lor în mijlocul aclamațiilor entusiastice. Grupurile diferitelor corpuri de meșșugari au defilat

pe dinaintea suveranilor. Regele amestecându-se printre lucrători, a vorbit cu ei mai multă vreme. La 4 ore și jum. serele au fost luminate electric. Era pentru întia oară că se întrebunța această iluminare, care a produs o mare impresiune în strălucitoarele șiruri ale serelor. La sfârșit, regele a rugat pe toți lucrătorii, ca să-l urmeze și a oferit fiă-căruia câte o sticlă cu vin, câte șese linguri, câte o cutia de bombone și câte 5 franci. Strigătele de: Trăiescă regele! nu au încetat până nu s'a terminat împărțirea.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 5 Ian. n. 1891.

Table with columns: Săminte, Qualitatea per Hect., Pretul per 100 chilogr., dela, până. Rows include Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, etc.

Table with columns: Săminte vechi ori nouă, soiul, Qualitatea per Hect., Pretul per 100 chilogr., dela, până. Rows include Săcară, Orz, Orz de vinars, etc.

Table with columns: Produse div., Soiul, Oursul, dela, până. Rows include Sem. de trif, Luțernă ungară, etc.

Table with columns: Pretul pe 100 kilograme, Produse div., Soiul, Oursul, dela, până. Rows include Sem. de trif, Luțernă ungară, etc.

Cursul losurilor private din 25 Ian. n.

Table with columns: Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palffy, Crucea roșie austr., etc.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 28 Dec. n. starea rimătorilor a fost de 135,163 capete, la 29 Dec. au intrat 160 capete și au eșit 2105 rămânndu la 30 Dec. un număr de 134,708 capete. — Se notă: marfa ungară veche, grea dela 44 până la 45 — cr. marfă ungară tineră grea dela 47 — cr. până la 47 1/2 cr., de mijloc dela 45 cr. până la 46 — cr. — ușor dela 43 — cr. până la 44 — cr. — Marfă țărănescă grea dela 43 — până la 44 — cr. — de mijloc dela 43 — cr. până la 44 — cr. ușor dela 41 — cr. până la 43 cr. — Marfă de România Băkonny de grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr.

transito de țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc dela — cr. până la — cr. Marfă țărănescă grea dela 43—44 cr. transito, mijloc grea dela 42—43 cr. transito ușor dela 40—41 cr. Porc îngrășat de un an dela — cr. până la — cr., îngrășat cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășat cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărit la gară cu 4 1/2.

Bursa din Bucuresci din 4 Ian. n.

Table with columns: Valori, %, Cump. Rows include Rentă română perpetuă 1875, Rentă română amortisabilă, etc.

Cursul pieței Brașov

Table with columns: Mercanote românesce, Argint românesc, Napoleon-d'ori, etc.

Cursul la bursa din Viena

Table with columns: Rentă de aur 4%, Rentă de hârtie 5%, Imprumutul căilor ferate ungare, etc.

Rugăm pe d-nii abonați, ca la reînnoirea prenumerațiunii să bluevolască a scrie pe couponul mandatului postal și numărul de pe fâșia sub care a primitu dlarul nostru până acuma, ceea ce ne înlesnesce foarte mult înregistrarea.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil interinal: Gregoriu Maior.

Hârtia de țigări veritabilă franceză

„LE GLORIA“

de Iosif Bardou & fils în Perpignan și Paris

60 medalii de aur, 16 mari diplome de onore, 20 diplome „hors concurs“ numai atunci e veritabilă, decăt fiecare cãrticică pōrtă firma IOSEPH BARDOU & FILS.

Se pōte cãpeta în tōte prăvăliile unde se vinde hârtia en gros și marfă de Nürnberg, precum și în tōte traficele de tutun și țigări.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr.
bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u.
2000 versch. Farben, Dessins etc.) verfendet roben- und stückweise porto- und zollfrei
die **Seiden-Fabrik G. Henneberg**
(K. und K. Hofliefer.), **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilule universale“ ale lui

I. PSEPHOFER

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deoarece în faptă sunt foarte multe bôle,
la cari aceste pilule a probatú efectul lorú escelentú.

De mai multe decenii suntú aceste pilule lăite și puține familii se vorú afla
la cari arú lipsi o mică provisiune din acestú medicamentú de casá escelentú.

S'au recomandá și se recomandá de cátrá mulți medici aceste pilule ca medicamentú
de casá, cu deosebire în contra tuturorú suferințelorú, ce provinú în urma
relei mistuirii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința
de ficatú, slăbirea mașelorú, colica cu vânturi, congestiune la creeri, haemorhoide
(vina de aurú) ș. c. l.

Prin proprietatea lorú purificátore de sânge au cu deosebire bunú efectú asupra
anemiei și asupra bólelorú ce isvoréscú din acesta, precum: gâlbinare, dureri de
capú nervóse ș. a. m. Aceste pilule purificátore de sânge lucréză așa de ușorú, în-
cátú nu pricinuescú nici cele mai micé dureri și pentru aceea le póte folosi și cele
mai slăbite persóne, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificátore de sânge se prepará veritabile singurá numai în
farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15 la Viena,
și costá o cutiá cu 15 pilule 21 cr. v. a. Unú sulú cu 6 cutii costá 1 fl. 05 cr., tri-
mițându-se nefrancatú cu rambursá 1 fl. 10 cr. Décá se trimite suma banilorú în-
ainte, costá unú sulú cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr.,
3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20
cr. Mai puținú de unú sulú nu se póte espeda.

N. B. În urma lăitiei lorú celei mari, se imiteză aceste pilule sub diferite
forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume **Pilule purificátore de sânge**
ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea suntú veritabile, a cărorú instrucțiune pentru
folosire este provédutá cu iscalitura **I. Pserhofer**, și cari pórtă pe capaculú cutiei
totú aceeași iscaliturá în colóre roșiá.

Dintre nenumératele scrisori, prin cari consumenții acestorú pilule multămescú
pentru redobândirea sánatáții după cele mai varii și grele bóle, lásámú se urmeze
aci puține numai, cu observarea, cá ori-cine a întrebunțatú odatá aceste pilule, le
recomandá mai departe.

Schlierbach 22 Octomvrie 1888.

Stim: D-le: Subsemnatulú mă rogú a-mi
mai trimite 4 suluri cu pilule purificátore de
sânge cari în adevărú suntú foarte folositoare și
escelente.

Cu distincá stimá Ig. Neureiter, medicú.

Hrasche lângá Flödnik 12 Septemvrie 1887.

Stim: D-le: A fostú voința lui D-șeu, cá pi-
lulele D. v. au ajunsú în mâinile mele, și resul-
tatulú dela acestea fú atribui D-șeu: Mă récisemú
în patulú de leusá astfelú încátú nu mai pu-
témú lucra și așa fú sigurá deja mórtá, decú
nu m-arú fi scápatú minunatele Dv. pilule.
D-șeu se Vê binecuvintese de mit de ori. Am
confiența, cá pilule Dv. mă vorú face de totú
sánatosú, așa precum a folositú și altora.

Theresia Knifse.

Wiener-Neustadt, 9 Decemvrie 1887.

Stim: D-le: În numele mătușei mele de 60
ani fú exprimá cea mai căldurú multămire.
Dónsa a suferitú 5 ani de catarú la stomachú
cronici și de apă. Viéta îi era unú chinú și se
credea deja de perdutá. Prin întemplerá a cá-

pătatú o cutiá cu escelentele Dv. Pilule purifi-
cátore de sânge, și după o întrebunțare mai
indulगतá s'a vindecatú.

Cu distincá stimá Josefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfühl, 27 Martie 1889.

Stim: D-le: Subsemnatulú mă rogú a mai
trimite 4 suluri cu pilulele Dv. în adevărú fo-
lositoare și escelente. Nu potú întrolása fără cá
sê Vê exprimá recunoscința mea în privința
valórei a acestorú pilule, și le voi recomandá
unde numai s'á va putea tuturorú suferințilorú.
Vê autorizesez, cá acestá a mea multămire s'á
o folosiți după placú și pe calo publicú.

Cu distincá stimá Ignaz Huhn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien,
8 Oct. 1888.

Stim: D-le: Vê rogú a-mi trimite unú sulú
cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificátore
de sânge. Numai minunatele Dv. pilule anú
s'á multămescú, cá amú scápatú de o suferință
de stomachú, care m'a chinatú 5 ani. Aceste
pilule n'are s'á mi lipséseá nei-odatá și exprimá
prin acesta multămirea mea cea mai căldurú.
Cu cea mai mare stimá Ana Zwickl.

Liqueur din plante de Alpi, dela **W. Ottm. Bernhard** din Lindau în
contra tuturorú greutățilorú la sto-
machú. O buteliá 2 fl. 60 cr., o jumátate buteliá 1 fl. 40 cr.

Alifă americană, celú mai bunú mijlocú în contra tuturorú suferințelorú
rheumatice: durerilorú la șirea spinării, junghiurii, is-
chiasú, migrená, dureri nervóse de dinți, dureri de capú, junghiurii la urechi etc.,
1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de **Dr. Romershusen** pentru întărirea și conser-
varea vederei, în facóne originale á 2 fl. 50 cr. și
1 fl. 50 cr.

Minunatulú balsamú englezescú, 1 sticlá 50 cr.

Prafuri în contra tusei (Fiakerpulver) în contra catarului, régușelei
etc. 1 cutiá 34 cr. cu trimiterea francatá 60 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare 1 sticlá 70 cr.

Balsam contra degerătorei de **I. Pserhofer**, de mulți ani recunos-
cutú ca celú mai sigurú remediú con-
tra suferințelorú de degeráturá de totú felulú, precum și spre vindecarea ranelorú
fórté învechite. 1 borcanú 45 cr., cu trimiterea francatá 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz, unú remediú escelentú în contra ca-
tarului, la stomachú, precum în ge-
nere în contra tuturorú suferințelorú ce provinú dela mistuirea neregulatá, unú
pachetú 1 fl.

Balsamú în contra gușilorú, mijlocú probatú în contra umflá-
turei la gátú 1 flaconú 40 cr., cu
trimiterea francatá 65 cr.

Esență de vieță (Picăturile de Praga) în contra stomacului stricatú,
mistuirei rele, greutăți de totú felulú, unú medicamentú
de casá escelentú. 1 flaconú 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafú în contra asudărei picioarelorú. Acestú prafú dela-
turá asudatulú pi-
cioarelorú și mirosulú neplăcutú conservéză încălțăminteá și este probatú ca ne-
stricăciosú.

Suculú-Spitzwegerich unú medicamentú de casá fórté cunoscutú și
escelentú în contra catarului, régușelei, tusei
spagmodice etc. 1 sticlúță 50 cr., 2 sticlúțe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada-Tannochinin de **I. Pserhofer**, de unú lungú șirú de ani recu-
noscutá de medicú ca celú mai bunú mijlocú pen-
tru crescutulú përlui. Unú borcanú elegantú adijustatú 2 fl.

Plastru-universalú, de prof. **Stuedel**, la rane din loviturá și împunsú, la
totú felulú de bube rele și la umflături învechite, ce
se spargú periodicú la picioare, la degetú, la rânile și aprinderile de tíțe și la multe
alte suferințe de acestú soiú s'a probatú de multe ori. Unú borcanú 50 cr., cu
trimiterea francatá 75 cr.

Sare universalá purgativá de **W. Bullrich**. Unú medicament
de casá escelentú contra tutu-
rorú urmărilorú digestiunei stricate precum: durere de capú, ametélá, cárcei la
stomachú, acrélá în gátú, suferințe haemoridale, constipațiune etc. Unú pachet 1 fl.
Afará de preparatele aci amintite se mai aflá tóte specialitățile fracmacentice
indigene și străine, anunțate prin tóte diarele austro-ungare și la casá, când unele
din aceste specii nu s'ar aflá în depositú se vorú procura la cerere promptú și ieftinú.

Trimiterele prin póste se efectueáză iute, decá se trimite prețulú înainte; co-
mande mai mari și cu rambursá a pretului.

**I. PSEPHOFER, farmacia „zum goldenen Reichs-
apfel“ WIEN, I., Singerstrasse No. 15.**

Francó se efectueáză cele comandate numai decá se trimite mai nainte și
resp. porto postalú, în casulú acesta speșele postale suntú multú mai eține, decátú
la trimitere cu rambursá.

Ca veritabile suntú a se privi numai acele pilule, a cărorú ins-
trucțiune este provédutá cu iscalitura **I. Pserhofer**, și cari pórtă pe capa-
culú fiácerei cutii totú aceeași iscaliturá în colóre roșiá. 736,12—3.

ANUNCIU.

DINȚI ARTIFICIALI.

de

cea mai bună calitate

montați în cauciucú, séu aurú

cu prețuri eține

la

DENTISTUL D^r. GUST

TÊRGULÛ PÓMELORÛ No. 19

709

Minunatú de eținú!

ASORTIMENTÛ FÓRTE MARE

de

CANARII

Veritabilú de Harz, carii cántá díua și séra la luminá, precum
și Papagalí-Amazoní, Cacadu albi cu moțú galbenú.

Sé potú vedé dílaicú în

„Hotelú Europa“

odaia No. 28.

744,3—1.

Szám 8742—1891 tkv.

743,1—1.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhirrú teszi, hogy
„Albina“ nagysz-beni takarék és hitelintézet végrehajtatónak Aluletz Sián
George végrehajtatú szenvedó eleni 303 frt. 12 kr. tókekövetelés és járuléka
íránti végrehajtatási ügyében, a brassói kir. törvényszék (a hosszútalusi kir. járás-
bíroság) területén lévó a Csernátfalú község határán fekvó a Csernátfalusi 517
sz. tjkben foglalt:

	918	hrs a ingatlanra	800 frt. kikiáltáni árban
	1302	„ „ „	23 „ „ „
	1630	„ „ „	34 „ „ „
	1673	„ „ „	14 „ „ „
	1924	„ „ „	10 „ „ „
	2435	„ „ „	44 „ „ „
a	2555	„ „ „	34 „ „ „
a	2688	„ „ „	6 „ „ „

az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892 évi
februar hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor Csernátfalú község irodájában megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át kész-
pénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíroságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát átszolgáltatni.

Kelt Brassó 1891 évi October hó 17 napján.

A brassói kir. törvszék mint tkvi hatóság.

ANUNCIU.

La subscrisulú se aflá haine
de călușeri pentru deșe persóne.
Aceștea se dau spre întrebunțare
pe lângá o taxá anumită. Sepotú
comanda și haine nouá în ter-
minú coréspunđetóru.

Oréștiá, în 5 Ianuarie 1892.

Ioanú Lázároiu m. p.,

745,3—1.

comerciantú.

Numere singuratice
din „Gazeta Transilvaniei“
á 5 cr. se potú cumpéra în
librăria Nicolae Ciurcu, și
în tutungeria I. Gross.

Avisú d-lorú a bonați!

Rugám pe d-nii abonați ca la reînóirea prenumerațiune sé
binevoiască a scrie pe cuponulú mandatului postalú și numerii de
pe fáșia sub care au primitú díarulú nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sé binevoiască a scrie adresa
lámurtú și sé arate și posta ultimá.

Administraț. „Gaz. Trans.“